

DOLOMITY NA FERRATACH

Via delle Bocchette – najsłynniejsza ferrata świata
Część 3 - Dolomiti di Brenta - spacer ponad chmurami

PRZEWODNIK

Katarzyna i Lech Dutkiewicz

DOLOMITY NA FERRATACH

Przewodnik – część 3

Dolomiti di Brenta – spacer ponad chmurami
Via delle Bocchette – najłynniejsza ferrata świata

Choć wszelkie prawa są zastrzeżone, to **autorzy wyrażają zgodę na kopiowanie stron niniejszego przewodnika, drukowanie mapek, odręczne dodawanie uwag i zaginanie rogów kartek w najciekawszych miejscach oraz na wszelkie inne czynności podejmowane w celu czerpania przyjemności z uroków Dolomitów i rozpowszechniania dążenia do tego samego wśród przyjaciół, znajomych i wszystkich osób spotkanych na trasie ferrat.** Jednakże wszelkie komercyjne wykorzystanie, a w szczególności: reprodukcja, kopiowanie w urzędzeniach przetwarzania danych oraz odtwarzanie w jakiegokolwiek formie i wykorzystywanie w wystąpieniach publicznych, również częściowe, jest możliwe tylko za zezwoleniem autorów.

Wyrażając zgodę na swobodne korzystanie z tego przewodnika, jednocześnie ostrzegamy: Dolomity to bardzo wysokie góry, większe i wyższe niż nasze Tatry, tam oprócz przyjemności zawsze czai się niebezpieczeństwo. Rozważnie korzystajcie z tej książki, pamiętajcie – w góry zawsze idziecie na własną odpowiedzialność, a autorzy i wydawnictwo nie biorą żadnej odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w tej publikacji. Choć dołożyliśmy wszelkich starań, by były one rzetelne i kompletne, to zmienna pogoda, działania ludzi, a czasem coś zupełnie nieprzewidywalnego powodują, że napotkana na trasie rzeczywistość może odbiegać od opisów tras z przewodnika.

Katarzyna i Lech Dutkiewicz

Projekt graficzny
Maja Detlaf

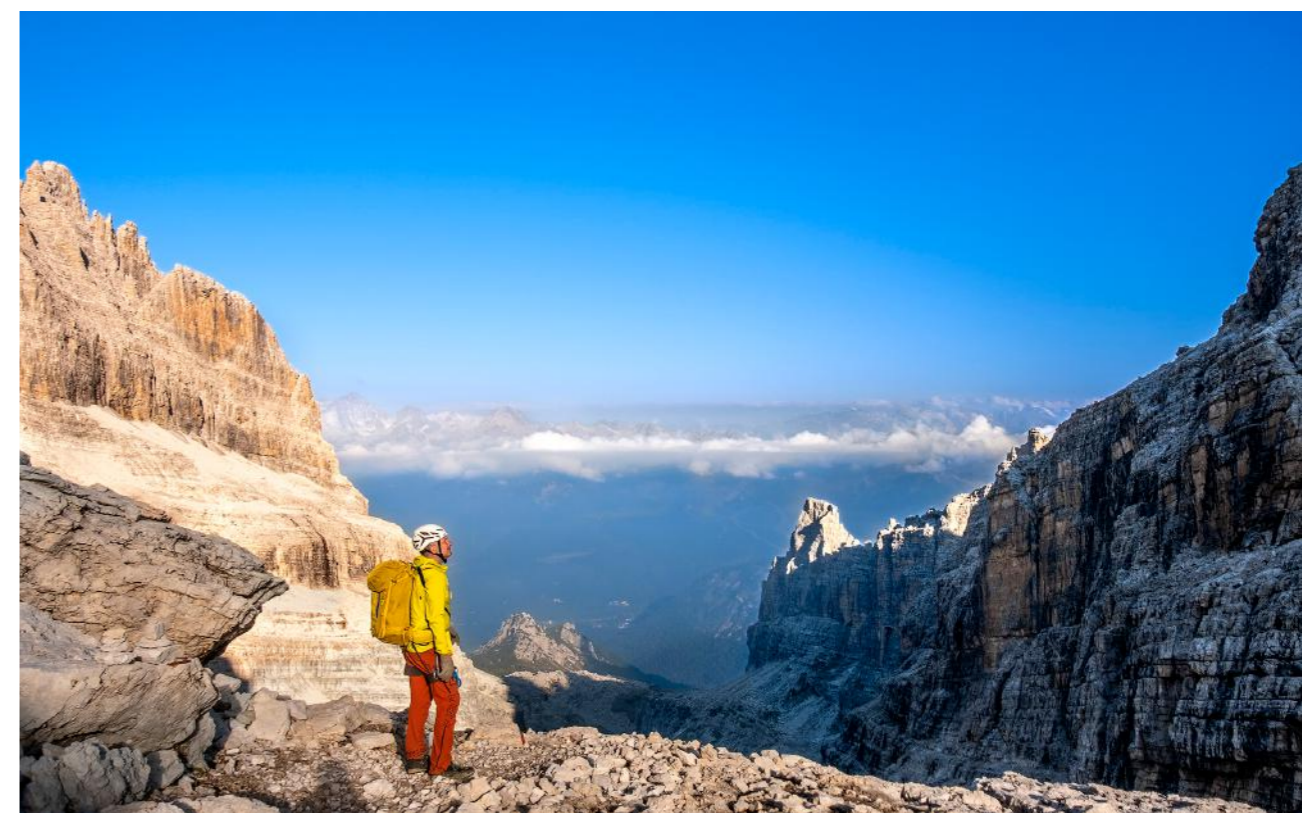
14	Spis ferrat	95	VIA FERRATY
16	Mapa regionu	96	Określenia użyte w opisach ferrat
19	TRENTO I GRUPPO DI BRENTA	105	GRUPPO DI BRENTA – CZĘŚĆ CENTRALNA I POŁUDNIOWA, MASYW GROSÈ
20	Trento i Gruppo di Brenta	111	Via delle Bocchette
24	Via della Bocchette – najłynniejsza ferrata świata	247	Podejścia do przełęcz na trasie Via delle Bocchette
32	Jak planować trasy w Gruppo di Brenta	291	Podejścia do schronisk
38	Schroniska i schrony górskie	321	GRUPPO DI BRENTA – CZĘŚĆ PÓŁNOCNA
43	Warto wiedzieć i zobaczyć	365	FERRATY W SĄSIĘDZTWIE GRUPPO DI BRENTA
47	O GÓRACH PRZY KAWIE I WINIE	423	FERRATY NA SZLAKU WINNYM
48	Rozmowa z Ferruccio Vidim	452	Skorowidz ferrat
60	Rozmowa z Alberto Angelim	454	Bibliografia
69	ABC FERRAT		
70	Wyposażenie na ferraty		
77	Technika wspinania na ferratach		
82	Oznaczenia tras w Dolomitach		
85	Bezpieczeństwo i zagrożenia		
91	Podstawowe zasady zachowania na ferratach		

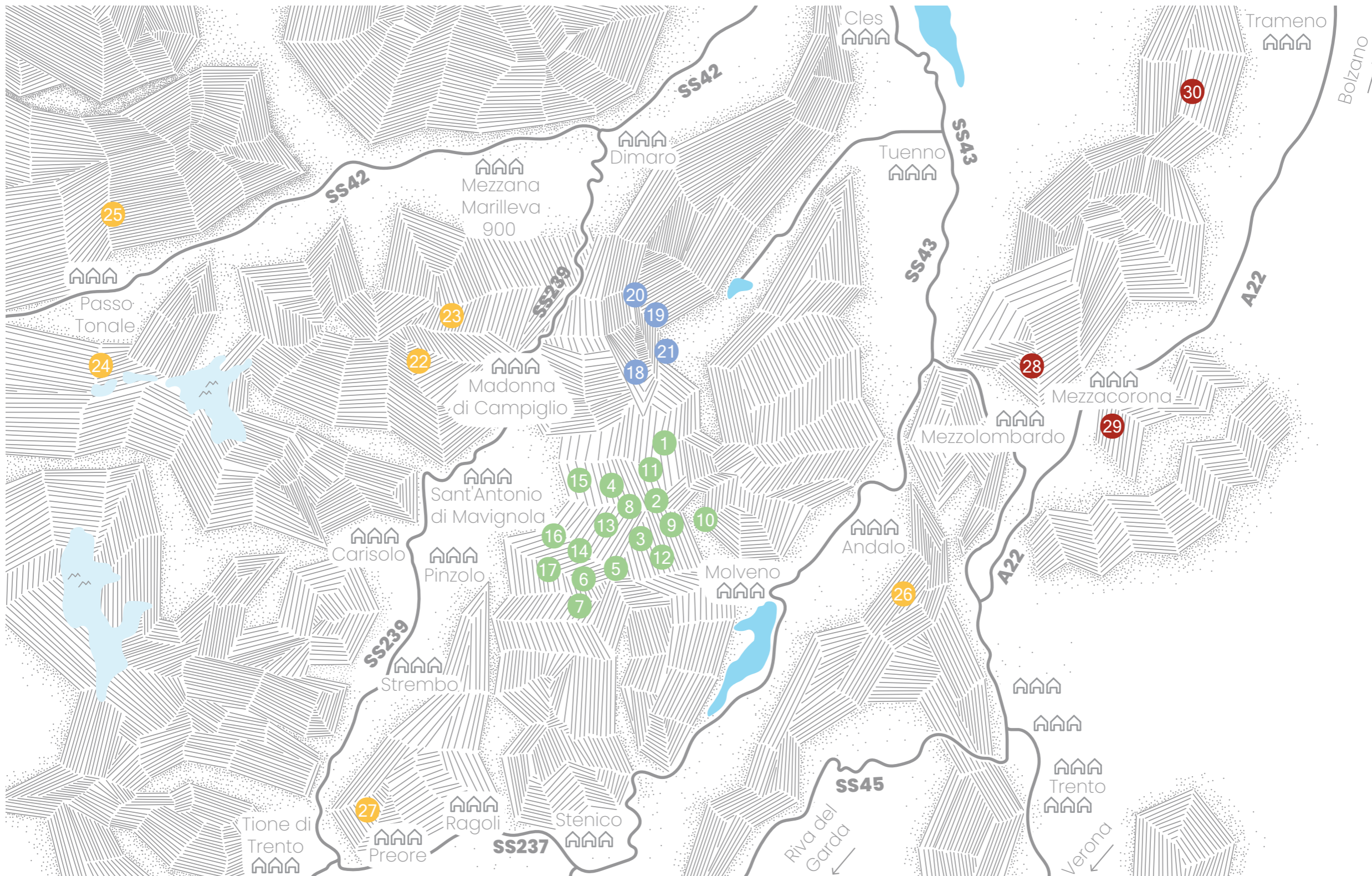
Idź do witryny i KUP PRZEWODNIK

strona	trudność	czas przejścia	suma podejść	trasa
105	Gruppo di Brenta – część centralna i południowa oraz masyw Grostè			
111	Via delle Bocchette			
116	B	5 godz.	600 m	1
138	B/C	6 godz. 30 min	900 m	2
156	B/C war. C	3 godz. 30 min	220 m	3
174	B/C	3 godz. 30 min	300 m	4
186	C	3 godz. 30 min	450 m	5
206	B/C	4 godz. 15 min	500 m	6
222	B/C	2 godz. 45 min	420 m	7
230	C	2 godz. 15 min	280/80 m	8
238	A	4 godz.	600 m	9
247	Podejścia do przełęczy na trasie Via delle Bocchette			
252	A	5 godz. 30 min	1220 m	10
260	A	1 godz. 30 min	600 m	11
268	C	3 godz. 30 min	400 m	12
276	A	1 godz. 30 min	370 m	13
282	A	3 godz.	120/670 m	14
291	Podejścia do schronisk			
296	A	1 godz. 30 min	380 m	15
304	A	3 godz. 30 min	650 m	16
312	A	4 godz. 15 min	850 m	17
321	Gruppo di Brenta – część północna			
323	Gruppo di Brenta – część północna			
326	A/B	3 godz. 45 min	250 m	18
336	B/C	7 godz. 30 min	500 m	19
346	B/C	11 godz. 30 min	1500 m	20
356	B/C	7 godz. 30 min	650 m	21

strona	trudność	czas przejścia	suma podejść	trasa
365	Ferraty w sąsiedztwie Gruppo di Brenta			
366	Adamello, Passo del Tonale, Paganella			
370	A	5 godz.	550 m	22
378	A	4 godz.	550 m	23
386	A/B war. B/C	5 godz. 45 min	760 m	24
396	A/B	5 godz.	490/790 m	25
404	C/D war. E	3 godz.	230 m	26
414	B/C	2 godz. 30 min	220 m	27
423	Ferraty na szlaku winnym			
428	B	4 godz. 45 min	720 m	28
436	C	3 godz. 45 min	450 m	29
444	A/B	3 godz.	360 m	30
	Via ferrata Fennberg		zamknięta do odwołania	

Wysoko ponad przełęczą Tuckett. Białe szczyty w oddali to potężne grupy: Ortler (najwyższy szczyt Tyrolu Południowego; 3905 m) i Cevedale (3769 m)

TRENTO I GRUPPO DI BRENTA

Gruppo di Brenta to wysunięta najbardziej na zachód „rafa koralowa” Dolomitów. Leży na wschód od linii wielkiego przełomu geologicznego Giudicarie, który oddziela skały wylewne od platformy osadowej. To właśnie Val Rendena z Pinzolo i Madonną di Campiglio rozgranicza kolorowy świat enrosadiry od szarego granitu lodowców Adamello i Presanella.

Catena degli Sfulmini – morze iglic i turni zamknięte pomiędzy Torre di Brenta i Campanile Alto

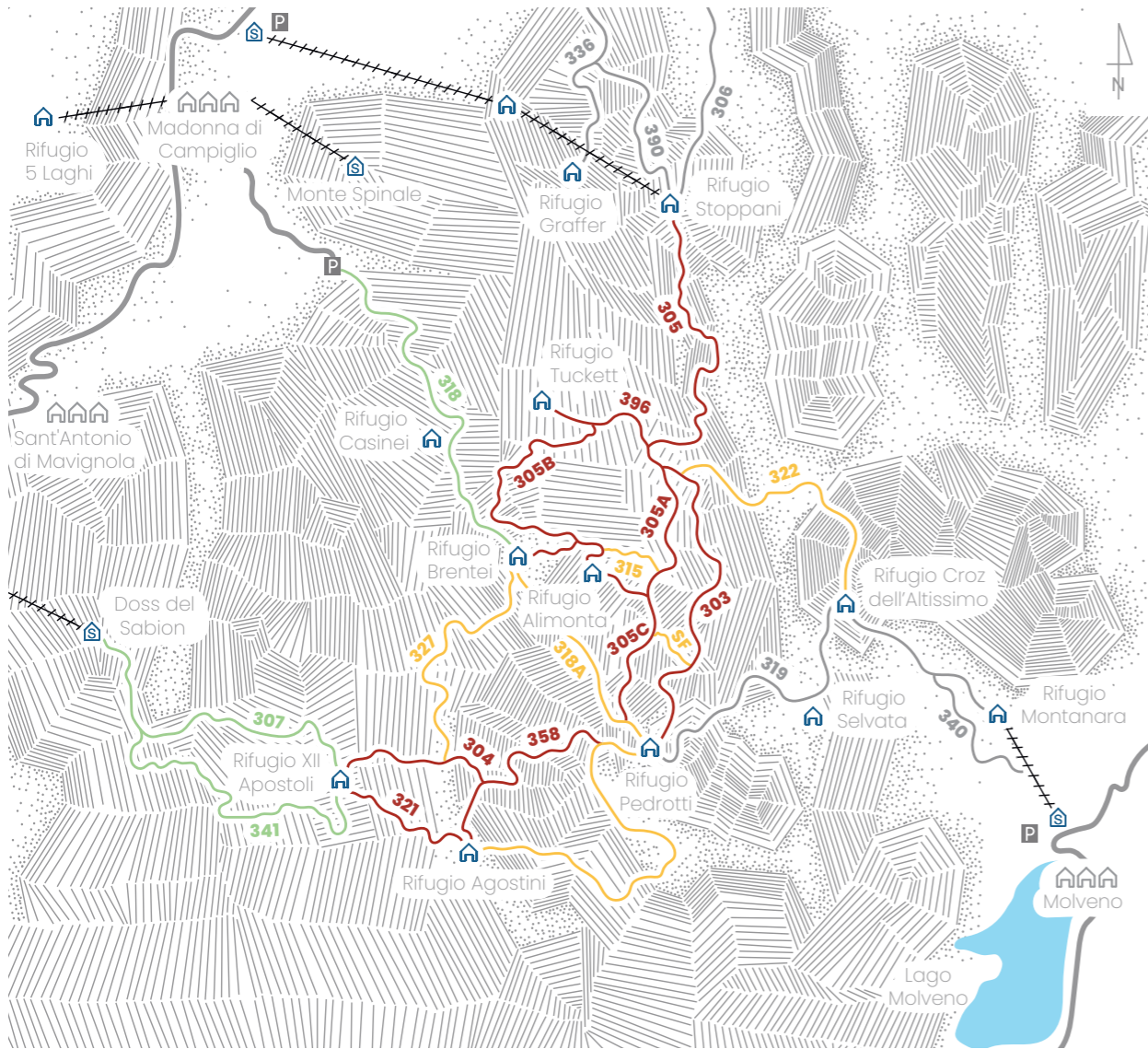

CZĘŚĆ CENTRALNA I POŁUDNIOWA

To tu bije serce grupy. Tutaj znajdują się najwyższe i najważniejsze szczyty, przełęcze i najsłynniejsza ferrata świata: Via delle Bocchette.

Jedyny w swoim rodzaju legendarny Campanile Basso. Historia jego zdobycia to jedna z ciekawszych opowieści w naszym przewodniku

Gruppo di Brenta część południowa

Via delle Bocchette

- 305 Via ferrata delle Bocchette Benini
- 305A Via ferrata delle Bocchette Alte
- 305C Via ferrata delle Bocchette Centrali
- 305B Via ferrata SOSAT
- 358 Via ferrata alpinistica Livio Brentari
- 304 Via ferrata alpinistica dell'Ideale

- 321 Via ferrata Ettore Castiglioni
- 396 Via ferrata Oliva Detassis
- 303 Via ferrata Osvaldo Orsi

- 305B Via ferrata delle Bocchette Centrali

Podejścia do schronisk

- 318 Sentiero Bogani
- 307 Sentiero Scala Santa
- 341 Sentiero Val Sacco

- 322 Sentiero Val Sacco
- 315 Via ferrata Dallagiacoma
- SF Via ferrata Spellini

- 318A Via ferrata Bocca di Brenta
- 327 Via ferrata Martinazzi

Podejścia do schronisk

- 318 Sentiero Bogani
- 307 Sentiero Scala Santa
- 341 Sentiero Val Sacco

- 322 Sentiero Val Sacco
- 315 Via ferrata Dallagiacoma
- SF Via ferrata Spellini

- 318A Via ferrata Bocca di Brenta
- 327 Via ferrata Martinazzi

- Szlaki i ścieżki

GRUPPO DI BRENTA – CZĘŚĆ CENTRALNA I POŁUDNIOWA, MASYW GROSTÈ

To tu bije serce grupy. Tutaj znajdują się najwyższe i najważniejsze szczyty: Cima Brenta, Cima Tosa, Crozzòn di Brenta, Campanile Basso. To właśnie ten mur skalny oddzielony od innych głębokimi dolinami, pełen turni, niesamowitych iglic, wież i baszt, od lat rozpala emocje alpinistów, narciarzy i turystów. Leżą tu najstojniejsze przełęcze: Tuckett, Armi, czy też użyczająca nazwy całej grupie Bocca di Brenta. W tym miejscu koncentrowała się i nadal koncentruje działalność alpinistyczna i turystyczna. To właśnie w tej części skupiała się działalność najstojniejszych przewodników i pierwszych zdobywców, eksploratorów. Wreszcie to tu zbudowano najstarsze schroniska i tę jedyną w swoim rodzaju trasę, legendarną Via delle Bocchette.

Ponizej: Ale to wygląda! Końcówka Benini, zaraz będziemy na przełęczy Tuckett. W rzeczywistości jest chyba trochę łatwiej, niż się wydaje, patrząc na zdjęcie

Na następnej stronie: Jedno z naszych ulubionych miejsc w Brencie. Wysoko, prawie 3000 m, i do tego to niesamowite ramię Cima Brenta, które prawie zawsze częściowo chowa się w chmurach

VIA DELLE BOCCHETTE

Od Via delle Bocchette, którą SAT ze zrozumiałą dumą określa w swoich publikacjach jako najpiękniejszy szlak na świecie, musi zaczynać się przewodnik po ferratach Gruppo di Brenta. To właśnie ta trasa stanowi rdzeń, przebiega przez sam kręgosłup grupy, i to dla niej tak licznie pojawiają się tu miłośnicy ferrat.

Słynna półka Figari na trasie Via delle Bocchette Centrale. Ta prawie naturalna, tylko miejscami lekko wyrównana trasa dosłownie zapiera dech w piersi. Nie trudnością czy spektakularną wysokością, ale urodą miejsca i niezwykłą panoramą

VIA DELLE BOCCHETTE

Niezwykła struktura geologiczna Brenty umożliwiła powstanie absolutnie unikalnej w skali świata wysokogórskiej drogi, co ważne, dostępnej prawie dla każdego. Trasy tu opisane nie są trudne, dla osób dużo chodzących po ferratach mogą wydać się wręcz łatwe, ale są tak piękne, malownicze, że nie można ich ominąć, tu trzeba być, to trzeba zobaczyć i przejść. W niemal genialny sposób korzystają z naturalnej rzeźby terenu. Ciągają się długimi zawieszonymi wysoko, niesamowitymi skalnymi półkami, a krajobrazy, jakie na nich ujrzycie, nie mają sobie równych. To najpiękniejsze górskie pejzaże, pełne strzelistych turni, odległych malowniczych dolin, potężnych szczytów i ciągnących się w nieskończoność kolejnych pasm górskich na horyzoncie. A jednocześnie są to miejsca realnie dostępne, w miarę łatwe do zdobycia, leżące dosłownie na wyciągnięcie ręki. Wszystkie trudniejsze podejścia i zejścia wyposażono w liczne sztuczne ułatwienia, głównie drabiny. To właśnie cięgi pionowych drabin wydają się największą trudnością techniczną na całej trasie Bocchette. Oczywiście te w Brenzie są długie, zawieszane czasem kilkaset metrów nad dnem doliny, miejscami bardzo powietrzne, ale w dalszym ciągu to tylko drabiny. Wystarczy obycie z wysokością, dobra kondycja, odpowiedni sprzęt i niemal od razu można wyruszać. Jest tylko jedno „ale” – trasy Via delle Bocchette są jednak prawdziwą wysokogórską wycieczką: rozważa, nieprzeceniań swoje umiejętności, obycie w górach i odpowiednie wyposażenie są tu niezbędne. Uważajcie na trasy poprowadzone przez lodowce, ich przejście wymaga nawet w środku lata odpowiedniego sprzętu. Czekan, raki, a nawet lina mogą być niezbędne! A jeśli trudności na trasie was jednak przerosną, zawsze możecie wrócić z przewodnikiem, z nim wspinanie staje się dużo łatwiejsze. A więc do dzieła...

Temu, czym jest słynna Via delle Bocchette i jak powstała, poświęciliśmy rozdział na początku przewodnika – patrz: *Via delle Bocchette – najslawniejsza ferrata świata*.

Dziewięć tras opisanych w tym rozdziale to kręgosłup ferratowych atrakcji Gruppo di Brenta. Podstawowy zestaw powiększyliśmy o jedną z najstarszych tras w regionie – Ferratę Osvaldo Orsi, bo uważamy, że idealnie tu pasuje i jest niezbędna do zamknięcia zaproponowanej przez nas pętli powrotnej. Dla odmiany nie opisujemy w tym miejscu ferrat części północnej, choć trzeba pamiętać, że są naturalnym przedłużeniem tej niesamowitej górskiej przygody, jaką jest przejście trasy Via delle Bocchette. Jednak wówczas miejscem startu byłoby Pinzolo, a przejście odbywałoby się w kierunku odwrotnym niż zaproponowany przez nas w poniższym rozdziale.

Najlepszy naszym zdaniem sposób przejścia tej trasy opisaliśmy w rozdziale: *Jak planować trasy w Gruppo di Brenta*.

W skład Via delle Bocchette wchodzi ferraty:

- 305 Via ferrata delle Bocchette Alfredo e Rodolfo Benini
- 305A Via ferrata delle Bocchette Alte
- 305C Via ferrata delle Bocchette Centrali
- 305B Via ferrata SOSAT
- 358 Via ferrata alpinistica Livio Brentari
- 304 Via ferrata alpinistica dell'Ideale Cesare Salvaterra-Cege
- 321 Via ferrata Ettore Castiglioni
- 396 Via ferrata Oliva Detassis
- 303 Via ferrata Osvaldo Orsi.

Z lewej strony: Wysoko – jak na Bocchette Alte przystało. W końcu alte znaczy: wysoko i taka jest ta trasa – przepiękna, wymagająca i położona bardzo wysoko

Na następnej stronie: Z lewej strony jeszcze raz półka Bartolomeo Figari, z prawej trasa imienia Carli Benini de Stanchina, wyrwana górze w całości za pomocą ładunków wybuchowych. A przed nami poniżej morze chmur – w końcu, jak piszemy w podtytule, to wycieczka ponad nimi

VIA FERRATA DELLE BOCCHETTE ALFREDO E RODOLFO BENINI – szlak SAT 305

wysiętek	1 2 3 4
widowskowość	1 2 3 4
zabezpieczenie	1 2 3 4
trudność	B
przejście	5 godz.
podejście	1 godz. 15 min
wspinaczka	2 godz. 15 min
zejście	1 godz. 30 min
suma podejść	600 m
wspinaczka	350 m**
orientacja	E
termin	VII–IX
mapa	Tabacco 053
długość	7,5 km

najwyższy punkt	trawers Cima Falkner 2910 m*
położenie	Gruppo di Brenta / podgrupa Grostè
jedzenie	Rifugio Stoppani 2438 m Rifugio Tuckett e Sella 2272 m

Inne nazwy

Via ferrata Benini, Sentiero Benini, Sentiero attrezzato Alfredo Benini, Sentiero Alfredo e Rodolfo Benini

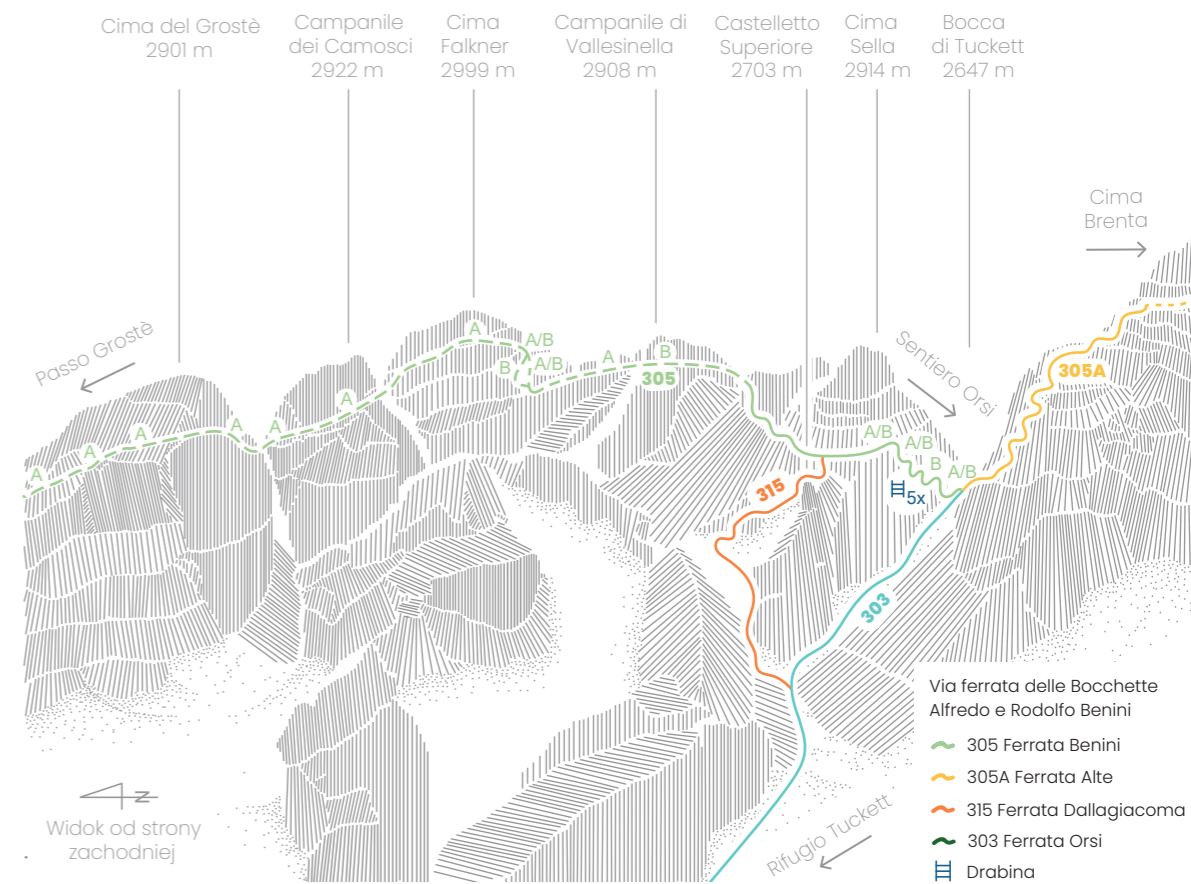
Trasa

Dolna stacja kolejki Grostè przy Passo Campo Carlo Magno 1651 m – górna stacja kolejki Grostè przy Rifugio Stoppani 2438 m – Płaskowyż Grostèdi – początek ferraty 2726 m – Bocchetta dei Camosci 2771 m – Bocchetta Alta di Vallesinella 2854 m – trawers Cima Sella NW (na tym odcinku znajduje się jedyne odejście z trasy szlakiem 315 Sentiero Bruno Dallagiacomina do schroniska Tuckett) – Bocca di Tuckett 2647 m (tu rozpoczyna się Via ferrata delle Bocchette Alte) – Rifugio Tuckett e Sella 2272 m. Ferratę można przechodzić w obie strony.

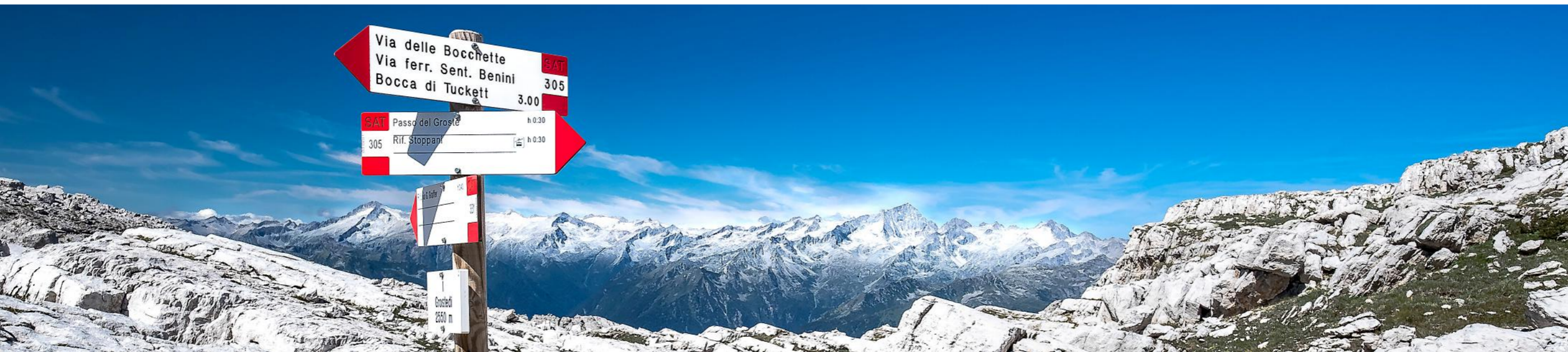
Uwaga do tabeli:

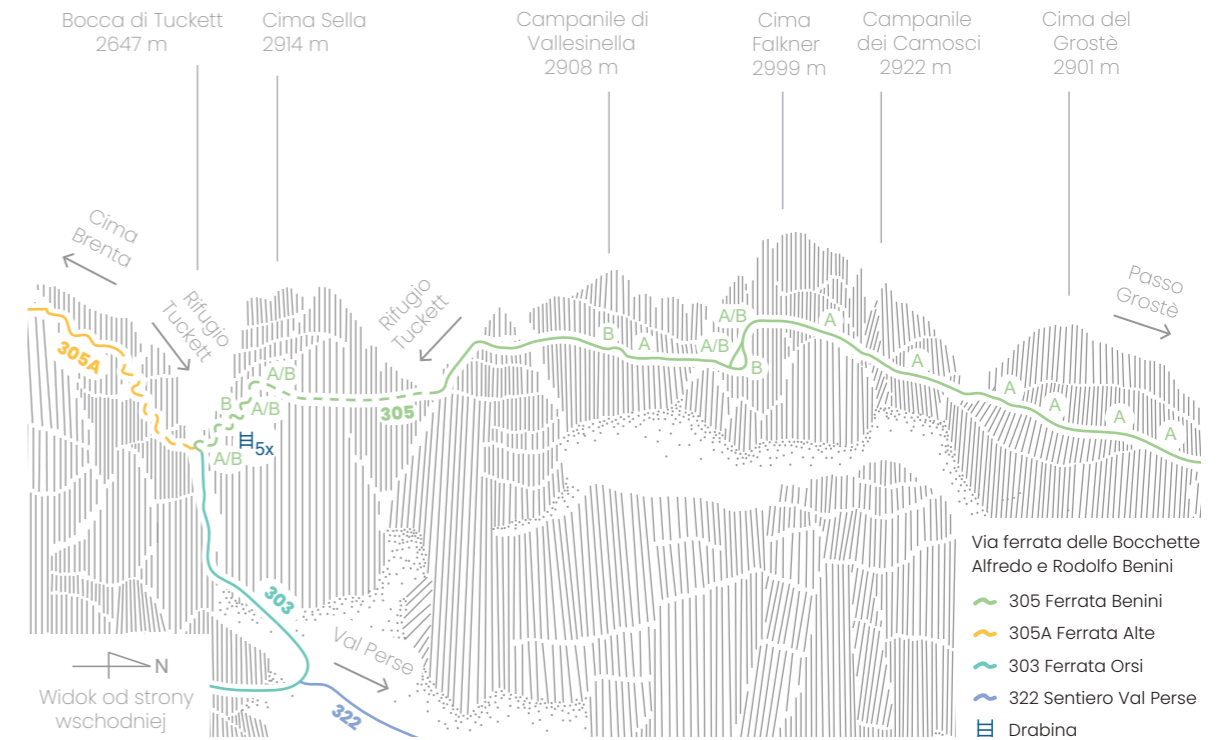
* 2910 m to najwyższy punkt na trasie; Cima Falkner ma wysokość 2999 m.

** Bardzo trudno podać dokładną wartość tego parametru, ponieważ długie odcinki to miejscami ubezpieczony ekspozycyjny trawers, który trudno traktować jako wspinaczkę. 350 m to mocno przybliżona długość ubezpieczonych pionowych odcinków na trasie.

Początek naszej przygody z ferratami Brenty miał miejsce właśnie tu, trochę powyżej schroniska Stoppani. Na lewo Ferrata Benini, początek słynnej Via delle Bocchette. Na prawo Ferraty Vidi i Palette, na horyzoncie zawsze białe szczyty w grupie Adamello

Miejsce startu

Startujemy z parkingu przy dolnej stacji kolejki linowej Grostè, do którego dojeżdżamy drogą SS239 z miejscowości Madonna di Campiglio, jadąc w kierunku Dimaro. Kilkaset metrów przed Passo Campo Carlo Magno zatrzymujemy się na dużym parkingu po prawej stronie, obok dolnej stacji kolejki Grostè. Parking jest płatny: 7 euro za dzień (cena z września 2022 roku). Kolejką jedziemy do Rifugio Stoppani (2438 m), kilka metrów poniżej Passo del Grostè. Jak wszystkie ferraty w rejonie, droga Benini jest dwukierunkowa, więc równoważnym miejscem startu mogą być koniec trasy Bocchette Alte na przełęczy Tuckett oraz schronisko Tuckett.

Dojście do ferraty

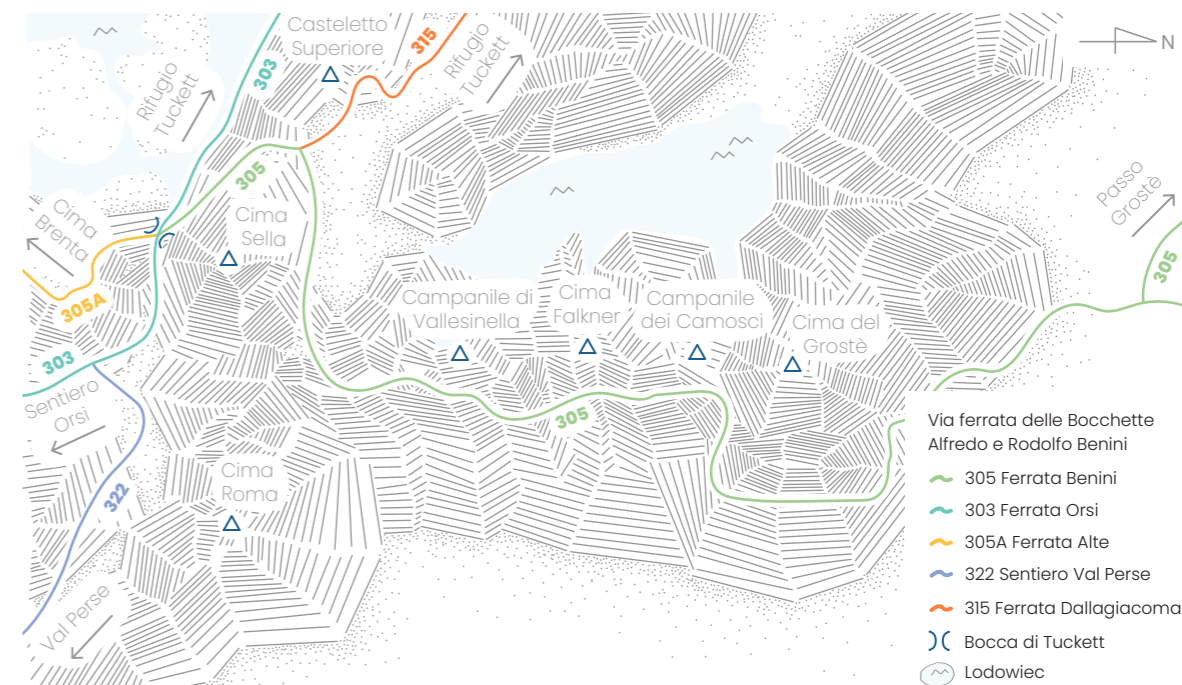
Ze schroniska Stoppani przy górnej stacji kolejki ruszamy szlakiem 305 w kierunku widocznego na południu szczytu Cima del Grostè, zgodnie z oznaczeniami: Sentiero Benini lub Via delle Bocchette (niektóre znaki mogą też mieć jedynie oznaczenie szlaku 331, który łączy Rifugio Graffer ze szlakiem 305 na płaskowyżu Grostèdi). Łatwą ścieżką przecinamy kamienisty płaskowyż Grostèdi i dochodzimy pod skałę Cima del Grostè. W tym miejscu, na wysokości ok. 2550 m, trasa podejścia pod ferratę skręca w lewo w kierunku południowo-wschodnim, a droga na wprost, oznaczona małymi czerwonymi punktami, prowadzi na szczyt Cima del Grostè (patrz: rozdział *Via normale*⁸⁰ Cima del Grostè⁸¹). Dalej droga zaczyna szybko piąć się w górę i na wyraźnym zakręcie szlaku, na wysokości 2726 m, dochodzimy do tablicy, za którą zaczyna się ferrata.

Jedynie trudniejsze miejsce na trasie, zaraz za odejściem prowadzącym na szczyt Cima Falkner

⁸⁰ Via normale oznacza najłatwiejszą ścieżkę lub drogę wejścia na szczyt góry.

⁸¹ Wspinaczka bez ubezpieczenia o stopniu trudności II; lina o długości 30 m może być niezbędna; droga na szczyt zajmuje ok. 1 godz.; na trasę ferraty wracamy po wschodniej stronie góry przed Bocchette dei Camosci.

Ferrata

Lekko wznoszącą się i tylko miejscami ubezpieczoną półką trawersujemy pionowe ściany Cima del Grostè. Bardzo powietrzna trasa oferuje spektakularny widok na płaskowyż Grostèdi i szczyty Turiòn, Fibiòn, Vallazza. To jedne z najdzikszych i najbardziej odludnych części Brenty. Po okrążeniu Cima del Grostè dochodzimy do pierwszej przełęczy na naszej trasie – Bocchetta dei Camosci (Bocchetta del Campanile dei Camosci) – fantastycznego okna z widokiem na Adamello, Presanellè i Cevedale. Za nią kolejną eksponowaną półką podchodzimy wzdłuż niesamowitych, pionowych ścian Campanile di Camosci (2914 m) i Cima Falkner (2999 m). Zaraz za tablicą pamiątkową, umieszczoną tuż za najwyższym punktem na trasie ferraty (2910 m), mijamy po prawej stronie szeroki kamienisty żleb, który łatwą ścieżką zaprasza chętnych do wejścia na szczyt Cima Falkner (patrz: rozdział *Via normale Cima Falkner*). Podejście to oznaczono czerwonymi znakami na skałach. Niestety, nie jest ubezpieczone i poprowadzono je w nie najlepszym, obsypującym się terenie. Ta nietrudna wspinaczka o stopniu trudności I zarezerwowana jest jednak dla osób umiejących samodzielnie się wspinać i poruszać w górach. Na szczyt wchodzimy i schodzimy tą samą drogą. Wejście zabierze nam ok. 30 min (90 m przewyższenia). Trasa ferraty prowadzi nas natomiast dalej kilkadziesiąt metrów w dół ubezpieczonym odcinkiem o trudności A/B i B. Po chwili kolejną półką podchodzimy na przełęcz Bocchetta Alta di Vallesinella (2854 m), gdzie trasa ferraty odbija na stronę zachodnią pasma i wiedzie wzdłuż północnej ściany Cima Sella (2919 m). Na tym odcinku znajduje się jedyne odejście z trasy Ferraty Benini. Mamy wybór: możemy zejść szlakiem 315 (Sentiero Bruno Dallagiacomma⁸²) prowadzącym do schroniska Tuckett lub dokończyć Ferratę Benini, idąc dalej w kierunku Bocca di Tuckett (2647 m). W drugim przypadku na końcu przy zejściu na przełęcz czekają na nas ciąg kilku pionowych drabin i odcinki o trudności B. Na Bocca di Tuckett kończy się Ferrata Benini, a zaczyna Via ferrata delle Bocchette Alte.

Nie ma wyjścia, trzeba podziwiać okolice, zachwycać się nią, chłonąć ją. A ledwie parę kroków dalej otwiera się okno z kolejnym bajkowym widokiem

⁸² Patrz: rozdział *Via ferrata Bruno Dallagiacomma*.

Powrót

Najwięcej osób schodzi zachodnią stroną w kierunku schroniska Tuckett (mniej niż 1 godz. zejścia). Stamtąd można łatwą ścieżką w 2 godz. wrócić do miejsca startu przy wyciągu Grostè lub zostać na noc w schronisku (konieczna wcześniejsza rezerwacja).

Z przełęczy Bocca di Tuckett mamy kilka innych możliwości kontynuowania wycieczki. Pierwsza – najtrudniejsza, zarezerwowana dla osób o bardzo dobrej kondycji – to kontynuowanie Via Bocchette w kierunku Rifugio Alimonta Via ferratą delle Bocchette Alte, trasą dużo trudniejszą i dłuższą od wcześniej pokonanej Ferraty Benini. Druga możliwość to zejście doliną Val Perse na Molveno, szlakiem 322. W tym wypadku po ok. 3 godz. schodzenia (1200 m deniwelacji terenu) dotrzemy do schroniska Croz dell'Altissimo (1431 m). Trzecia droga prowadzi odcinkiem jednej z najstarszych tras w Gruppo di Brenta, stynną i wyposażoną w ubezpieczenia już w 1893 roku Sentiero attrezzato delle Saga Alta (dziś używa się głównie nazwy Sentiero Osvaldo Orsi), do Rifugio Tosa–Pedrotti.

Uwagi

Choć trasa jest łatwa, nie należy jej lekceważyć, ponieważ niektóre odcinki są poprowadzone po mocno eksponowanych półkach. Wczesnym latem, szczególnie po zachodniej stronie Bocca di Tuckett, może zalegać śnieg. Po południu, podobnie jak na terenie całej grupy Brenta, należy liczyć się z możliwością nadejścia chmur z rejonu lodowych gigantów Adamello. Osoby planujące kontynuację trasy tego samego dnia Ferratą Bocchette Alte (do czego nie zachęcamy) powinny wyruszyć wcześniej rano, aby przed zmierzchem zdążyć do schroniska Alimonta.

Jak wszystkie ferraty w rejonie, droga Benini jest dwukierunkowa, choć zdecydowanie więcej osób rusza ze stacji Grostè do Bocca di Tuckett niż odwrotnie.

Alternatywne trasy

Punktami startu mogą być również: parking w dolinie Vallesinella, skąd szlakiem 317 w ok. 1 godz. 45 min możemy podejść do Rifugio Tuckett, lub miejscowość Molveno, z której w ok. 2 godz. (1 godz. 15 min przy skorzystaniu z wyciągu Molveno) dojdziemy do Rifugio Croz dell'Altissimo – jednak w tym wypadku czeka nas długie, 4-godzinne podejście do przełęczy Tuckett (1297 m przewyższenia). Sentiero attrezzato Benini można połączyć z ferratami SOSAT, kończąc wycieczkę w schronisku Brentèi, lub z Ferratą Bocchette Alte, kończąc dzień w schronisku Alimonta lub Brentèi. Jednak połączenie z Bocchette Alte to długa i wymagająca trasa, zarezerwowana dla szybkich i doświadczonych alpinistów.

[Idź do witryny i KUP PRZEWODNIK](#)

Z lewej strony: Chmury są częstym towarzyszem na trasie Via delle Bocchette, choć wydaje nam się, że zwykle pogoda jest lepsza niż w zapowiedziach. Za częste zmiany pogody i popołudniowe burze odpowiadają potężne lodowce otaczające szczyty grupy Adamello–Presanella, leżące na zachód od Brenty

Na następnej stronie: Ferrata Benini to w większości spacerek taką wyjątkową półką z widokiem na cudne okolice, a krajobraz ciągnie się niemal w nieskończoność. Na trasie Benini poniżej szczytu Cima Falkner

Via ferrata delle Bocchette Alfredo e Rodolfo Benini

Ferrata delle Bocchette Alfredo e Rodolfo Benini to najmłodsza i najłatwiejsza część Via della Bocchette. Została pomyślana jako idealne przedłużenie trasy Bocchette, imponującej przeprawy przez grupę Brenta. Łączy Passo Grostè z Bocca di Tuckett i została zbudowana w latach 1970–1972. Fundatorem całego przedsięwzięcia był Rodolfo Benini, który opracował przebieg trasy wraz ze swoim przyjacielem Carlo Zaninim. Prace wystartowały w roku 1970, a w budowie pomagało wielu ochotników z okolicznych miejscowości oraz lokalnych przewodników pod kierownictwem Don Martino Delugana. Fundator zadedykował ferratę swojemu ojcu, Alfredo Beniniemu, stąd najczęściej używaną nazwą jest Sentiero Alfredo Benini. Zaraz po ukończeniu prac w roku 1972 trasa została подарowana SAT (choć niektóre źródła podają informację o sprzedaży).

Cała trasa leży w podgrupie Grostè, zdominowanej przez szczyt o tej samej nazwie, stanowiącej północną część rejonu centralnego Brenty. Widowiskowa trasa okrążająca szczyty grupy po jej słonecznej, wschodniej stronie prowadzi naturalnymi eksponowanymi półkami, oferując wspaniały widok na dolinę Santa Maria Flavöna i podgrupę Campa, stanowiącą wschodnią granicę Brenty. Ścieżka kilkakrotnie wznosi się i opada, osiągając kulminację na wysokości 2910 m, tuż pod szczytem Cima Falkner. Łatwy dojazd kolejką do początku ferraty na Passo Grostè oraz niewymagająca i jednocześnie spektakularna trasa co roku przyciągają rzesze miłośników Brenty i ferrat.

Ferrata Benini to świetna próba dla osób, które chciałyby sprawdzić, czy dalsze, trudniejsze odcinki Via delle Bocchette są w ich zasięgu. Dla pozostałych to pierwszy, łatwy etap na trasie do legendarnej Bocchette Alte i dalej Bocchette Centrali.

Rifugio Francis Fox Tuckett e Quintino Sella

Nasze ulubione schronisko w grupie Brenta składa się z dwóch budynków, których interesująca historia powstania idealnie odzwierciedla burzliwą i pełną animozji atmosferę panującą niegdyś w rejonie pogranicza włosko-austriackiego. Oba budynki, oddalone od siebie zaledwie o kilkanaście metrów, powstały niemal dokładnie w tym samym czasie. Budowane w latach 1904–1906, były elementem nacjonalistycznej rywalizacji między Włochami (SAT) a Niemcami (DöAV), która przeniosła się również w góry i doliny Brenty. Większy budynek został zbudowany przez alpinistów z berlińskiej sekcji DAV. Tuż obok, w odległości ok. 20 m, swoje prace prowadzili Włosi, którzy jako pierwsi otworzyli schronisko w sierpniu 1906 roku. Zadedykowali je pierwszemu prezesowi CAI, Quintinowi Selli. Tydzień później prace ukończyli Niemcy. Nazwali swoje schronisko Tuckettpasshütte⁸³ na cześć Francisca Foxa Tucketta, angielskiego alpinisty i odkrywcy, wiceprezesa najstarszego towarzystwa alpejskiego: British Alpine Club, który jako pierwszy udokumentował w 1871 roku przejście przez Vedrettè di Vallesinella do przełęczy, która dziś nosi jego imię (Bocca di Tuckett). W czasie I wojny światowej oba budynki zostały poważnie uszkodzone, a po wojnie ich właścicielem został SAT, na mocy porozumienia z DAV. Z okazji 100. rocznicy powstania schroniska, w roku 2006 SAT i DAV ustanowiły oba budynki Miejscem Pokoju i Braterstwa Między Narodami. Od kilkadziesiąt lat schroniskiem sprawnie zarządzają kolejne pokolenia rodziny Angelich (patrz: rozdział *Rozmowa z Alberto Angelim*). W sezonie schronisko prawie zawsze jest pełne, dlatego koniecznie trzeba rezerwować nocleg ze sporym wyprzedzeniem.

Z lewej strony: Gruppo di Brenta to góry osadowe. Różne tempo erozji poszczególnych warstw utworzyło naturalne półki, którymi poprowadzono Via delle Bocchette

Na następnej stronie: Z jednej strony urwisko, a z drugiej pionowa ściana. Właśnie takie są półki z trasami ferrat w Brennie

⁸³ Przed I wojną światową powszechnie nazwano je Berlinerhütte; w 1926 roku Pino Prati nadal używał niemieckiej nazwy Tuckettpasshütte.

Autorzy tekstu: Katarzyna i Lech Dutkiewicz

Zdjęcia: Katarzyna i Lech Dutkiewicz

Redakcja i korekta: eKorekta24.pl | Ewa Dąbrowska; Katarzyna Litwinowicz

Skład: KON Tekst | Wojciech Marcinek

Projekt okładki, layout: Maja Detlaf, IG @studio_no.110

Ilustracje: Julia Wierciło, Eryka Rakoczy

Konsultanci rozdziałów:

Wyposażenie na ferraty, Bezpieczeństwo i zagrożenia – Wojciech Święcicki

Technika wspinania na ferratach – Maciej Ciesielski

Copyright © Katarzyna i Lech Dutkiewicz

ISBN 978-83-958726-5-5

Wydanie 1, 2023

Wydawnictwo KLD Sp. z o.o.

Sprzedaż internetowa

www.DolomityNaFerratach-Przewodnik.pl

fb @DolomityNaFerratachPrzewodnik

[Idź do witryny i KUP PRZEWODNIK](#)

**Dolomiti di Brenta to trzecia część
bestsellerowej serii przewodników
DOLOMITY NA FERRATACH.**

Najsłynniejsza ferrata na świecie: Via delle

Bocchette to wspaniała wycieczka w wyjątkowym środowisku Dolomitów Brenty.

Ta unikalna na skalę światową i odmienna od wszystkich innych trasa jest niemal ideałem, wzorcem odniesienia dla podobnych szlaków.

To fenomenalne, składające się z wielu ferrat przejście po niezwykle eksponowanych półkach skalnych, poprzeplatane przełęczami, tarasami, grzbietami, pionowymi ścianami, przeprowadza nas przez samo serce słynnej grupy, cały czas trzymając się blisko jej głównej grani.

Via delle Bocchette, określana jako najpiękniejszy szlak na świecie, stanowi rdzeń, przebiega przez kręgosłup grupy Brenta i to dla niej tak licznie pojawiają się tu miłośnicy ferrat.

Via delle Bocchette – spacer ponad chmurami. Właśnie takie wrażenie mieliśmy podczas wielu wspaniałych dni spędzonych w Gruppo di Brenta. To nie był spacer w chmurach: chmury znajdowały się u naszych stóp, a my byliśmy w miejscu, o którym, wydawałoby się, można tylko marzyć.

Katarzyna i Lech Dutkiewicz

ISBN 978-83-958726-5-5

9 788395 872655

SPRZEDAŻ INTERNETOWA

DolomityNaFerratach-Przewodnik.pl